

3.2.1.3. Retsplejerådets *flertal* (8 medlemmer) finder, at der ved siden af den foreslåede henvisningsordning fra byret til landsret bør skabes hjemmel til, at en byretsafgørelse med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet kan appelleres direkte til Højesteret, hvis sagen er af principiel karakter, og det er af særlig betydning, at den afgøres hurtigt. Tilladelse hertil skal dog efter flertallets forslag kun kunne gives, hvis sagens faktiske omstændigheder i tilstrækkeligt omfang belyser det principielle spørgsmål i sagen.

Flertallet anfører, at en sådan adgang til direkte appel til Højesteret skal opfattes som en »sikkerhedsventil«, idet en principiel sag, som hurtigt bør kunne indbringes for Højesteret, efter rådets forslag i almindelighed vil skulle henvises til landsretten efter anmodning fra en part og dermed vil kunne nå Højesteret i anden instans. En regel om direkte appel skal således navnlig tage sigte på særligt hastende tilfælde, hvor det ikke ved sagens anlæg stod klart, at sagen har principiel karakter.

Retsplejerådets *mindretal* (4 medlemmer) bemærker, at flertallets forslag om direkte appel fra byret til Højesteret er inspireret af en tilsvarende regel i norsk ret, og det er efter mindretallets opfattelse væsentligt at være opmærksom på, at man i norsk ret ikke har nogen regel svarende til retsplejelovens § 226, stk. 1, nr. 1, om henvisning af principielle sager fra byretten til lagmannsretten (landsretten). Behovet for en direkte appeladgang er derfor klart mindre i Danmark, og i Norge anvendes reglen kun i 1-2 tilfælde om året. Efter mindretallets opfattelse bør man snarere overveje at indføre mulighed for en særlig »fast track«-procedure ved landsretten for særligt hastende, principielle sager. Selv uden en formaliseret »fast track«-procedure vil det imidlertid uden større vanskelighed være muligt for landsretterne at beramme en sådan sag med meget kort varsel, idet landsretterne allerede nu er vant til i deres berammelsespraksis at prioritere sagerne efter, hvor hastende de er. Mindretallet anfører også, at hensynet til at opretholde landsretternes autoritet taler imod, at juridisk principielle sager skulle kunne gå uden om denne instans.

På denne baggrund finder mindretallet, at der ikke bør indføres mulighed for direkte appel til Højesteret.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 188-190.

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets mindretals synspunkter, og lovforslaget indeholder derfor ikke en bestemmelse om direkte appel fra byretten til Højesteret.

3.2.2. *Sø- og Handelsrettens (Handelsrettens) kompetence*

3.2.2.1. Retsplejerådet har overvejet, i hvilket omfang rådets forslag om den fremtidige kompetencefordeling mellem byretter og landsretter nødvendiggør ændringer i reglerne om *Sø- og Handelsrettens* kompetence. Retsplejerådet konkluderer, at der i konsekvens af den ændrede kompetencefordeling også bør ske væsentlige ændringer i *Sø- og Handelsrettens* kompetence og/eller reglerne om appel af *Sø- og Handelsrettens* afgørelser. Retsplejerådets forslag kan sammenfattes således:

- *Sø- og Handelsretten* videreføres under navn af *Handelsretten* som en specialdomstol for visse civile sager i første instans, hvis afgørelser i domssager kan appelleres til Højesteret.
- *Handelsretten* får kompetence til at behandle erhvervsrelaterede sager inden for et sagligt afgrænset område, der navnlig vil omfatte internationale erhvervs-sager og en række immaterialretlige sager.
- *Handelsretten* får desuden kompetence til at behandle *erhvervsrelaterede principielle sager*, der henvises fra byretten efter anmodning fra en part.
- *Handelsrettens* kompetence i domssager bliver *landsdækkende*.

Retsplejerådet anfører, at rådets forslag om i sammenhæng med en ændret retskredsstruktur generelt at overføre al kompetence til at afgøre civile sager i første instans fra landsretterne til byretterne må have konsekvenser for *Sø- og Handelsrettens* kompetence, fordi det ville være uforeneligt med den øvrige domstolsordning, hvis Højesteret fortsat skulle være almindelig andeninstans for sø- og handelssager i Storkøbenhavn.

Umiddelbart ville det i konsekvens af den foreslåede generelle ændring af kompetencefordelingen være det enkleste at gøre *Sø- og Handelsretten* til en specialbyret med et uændret kompetenceområde eller til en speciallandsret til behandling af visse ankesager. Den sidstnævnte løsning ville imidlertid efter Retsplejerådets opfattelse være uheldig, idet *Sø- og Handelsrettens* styrke er den kvalificerede sagkyndige medvirken, som navnlig hører hjemme i første instans, hvor langt de fleste sager bør finde deres endelige afgørelse. Hertil kommer efter Retsplejerådets opfattelse, at der under hensyn til landets størrelse ikke bør være en tredje appellinstans på landsrets niveau.

Den førstnævnte løsning – at gøre *Sø- og Handelsretten* til en specialbyret – vil efter Retsplejerådets opfattelse egentlig være den naturlige konsekvens af rådets forslag om en ny instansordning med hensyn til